

MUSEUM

MUZEUM VÝCHODNÍCH ČECH
V HRADCI KRÁLOVÉ

Bronzová socha chlapce z průčelí budovy Muzea východních Čech v Hradci Králové

Bc. Andrea Černá

a.cerna@muzeumhk.cz

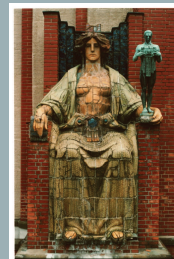

Historická budova muzea na Eliščině nábřeží byla postavena v letech 1909-1912 podle plánů významného českého architekta Jana Kotěry (1871-1923). Budova představovala architekturu nejen slavnostně reprezentativní, ale také účelovou, vytvářející podmínky pro provozní potřeby muzea.

Stavba byla provedena v režném zdivu z lisovaných, částečně glazovaných cihel. Význačné architektonické detaily fasády, zejména plastická výzdoba, byly realizovány v omítkě nebo jiných materiálech. Na jaře roku 1911 byly dokončeny ornamentální a figurální práce z pálené glazované hlíny včetně dvou alegorických figur sedících žen, představujících Umění a Průmysl - Hradec Králové v dobách své největší slávy. Obě byly realizovány podle návrhu **Stanislava Suchardy**. Pravá socha svírá v dlaní bronzovou sochu. Tato bronzová socha znázorňuje chlapce osvobozujícího se z těsného krunýře, jenž představuje sevření města Hradce Králové josefínskými hradbami.

Skleněné vitráže ve vestibulech a na schodištích podle návrhu Františky Kysely byly realizovány v roce 1912. Mozaiky podle pastelových kreseb Jana Preislera ozdoby kopule ve 30. a 40. letech. Celý projekt byl ukončen v roce 1934 instalací velké fontány před budovou muzea. Hlavní podíl na dokončovacích cizelářských, kovářských a instalačních pracích má Mistrovská škola zámečnická v Hradci Králové.

Muzejní budova byla v roce 1995 prohlášena národní kulturní památkou. Vnitřní rekonstrukce proběhla v letech 1999-2002 a rekonstrukce zaměřena především na plášť budovy proběhla v letech 2018-2019.

Socha Průmyslu
Celkový pohled.

Průzkum sochy byl proveden ve spolupráci s Vysokou školou chemicko-technologickou v Praze. Socha byla celkově v dobrém stavu, pouze na předloktí pravé a lokti levé ruky byly drobné trhliny, které vznikly pravděpodobně při výrobě. Socha měří 167 cm.

Analýza odebraného vzorku slitiny na elektronovém rastrovacím mikroskopu Tescan Vega 3 s EDS analyzátořem Oxford Instruments INCA 350 ukázala, že socha je vyrobena z **červeného bronzu**. Červené bronzy vznikají částečnou náhradou drahého cínu u cínových bronzů zinkem. Tyto bronzy mají dobré slévarenské vlastnosti a příměs olova zlepšuje obrábělnost. Ve slitině je cín obsažen v rozmezí 4,9-7,1 hm.%, zinek 5,3-7,5, hm.% a olovo 1,5 hm.%.

Socha byla nesouvisle pokryta černou a tmavě zelenou ušlechtilou patinou, divokou patinou světle zelené barvy a nečistotami. Analýza na XRD difraktometru PANalytical X'Pert PRO ukázala, že patina je tvořena směsí bazických siranů měďnatých – brochantitem a antleritem. Patina je přírodní a její rozdílné zbarvení (černá a zelená) je způsobeno sklonem ploch jednotlivých částí sochy, jejich orientací v prostoru a omýváním srážkami. Zelená patina má hladký a kompaktní povrch. Černá patina má drsný povrch.

Na podstavci sochy se nacházely korozní produkty železa ze šroubu a vnitřní část podstavce byla pokryta nečistotami a zbytky malty.

Postup práce:

- Mechanické odstranění divoké patiny a nečistot pomocí skalpelů, šábrů a elektrické brusky – mikromotoru s ocelovými nástavci.
- Mechanické odstranění nečistot a nánosů malty z vnitřní strany podstavce a odstranění korozních produktů železa z podstavce sochy pomocí mikromotoru s ocelovými nástavci.
- Ztmelení drobných prasklin na rukách sochy dvousložkovým epoxidovým tmelem Super Epoxi Ceys® probarveným ve hmotě zeleným malířským pigmentem.
- Závěrečné očištění sochy od prachových nečistot a odmaštění sochy pomocí ethanolu.
- Konzervace sochy dvojnásobným nátěrem mikrokrytalického vosku Revax 30 za zvýšené teploty.
- Navrácení sochy do průčelí budovy muzea. Socha byla nasazena zpět na teflonem ošetřené železné šrouby, které byly utěsněny nerezovými maticemi. Povrch matic byl sjednocen nátěrem mikrokrytalického vosku Revax 30 probarveným malířským pigmentem.
- Je doporučena pravidelná kontrola sochy v intervalu dvou let.

